

Rodinné právo

Zákonní zástupcovia

- Občianske právo => spôsobilosť na právne úkony = plnoletosťou (vek 18 rokov)
- Dovtedy majú právo vás **vychovávať** a **zastupovať rodičia** alebo zákonní zástupcovia...

Kto okrem rodičov ešte môže byť zákonným zástupcom dieťaťa?

Rodinné právo

- Rodinné právo spadá do odvetvia súkromného práva
- Základnou normou je Zákon o rodine □
 - Podmienky vzniku a zániku manželstva
 - Základné práva a povinnosti manželov
 - Vzťahy medzi rodičmi a deťmi...

RÓBERT BÁNOS

ZÁKON O RODINE

VEĽKÝ KOMENTÁR

Manželstvo

- Podľa **zákona o rodine** □ manželstvo sa uzaviera na základe dobrovoľného rozhodnutia muža a ženy vytvoriť **harmonické, pevné a trvalé** životné spoločenstvo...
- **Spoločenská úloha manželstva** = založenie rodiny a **výchova** detí
- **Narodením dieťaťa** □ vznik rodičovských práv a povinností (obaja v rovnakej miere)...

Práva a povinnosti rodičov

- Patrí sem hlavne **starostlivosť** o:

a) **výchovu, zdravie, výživu a rozvoj** dieťaťa

Vyživovacia povinnosť →

Pokiaľ sa nebudete schopní
živiť sami

b) **Zastupovanie maloletého dieťaťa**

RODIČIA →

zákonní zástupcovia →

18 rokov
spôsobilosť na
právne úkony

c) **Spravovanie majetku dieťaťa...**

Práva a povinnosti detí

- **Maloleté dieťa** má tiež svoje **práva** a **povinnosti**...napr. má **právo na lásku od rodičov**, ale jeho **povinnosťou** je v rámci svojich možností im **pomáhať pri domácich prácach** a **plniť si svoju vzdelávaciu povinnosť**...

Do koľko rokov hovoríme o dieťati, že je maloleté?

Práva dieťaťa

- Podme sa pozrieť na niektoré práva detí:
 - a) Vyjadriť názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú
 - b) Právo na zdravý duševný a telesný vývoj
 - c) Právo byť vypočuté
 - d) Právo na lásku, porozumenie, starostlivosť...

Povinnosti dieťaťa

- Tak isto sa pozrime na niektoré z povinností detí:
 - a) Rešpektovať a ctíť si svojich rodičov
 - b) Učiť sa primerane svojim schopnostiam
 - c) Pomáhať rodičom
 - d) Vyvarovať sa spôsobu života, ktorý ohrozuje zdravie

Ako chápete, že sa máte vyvarovať spôsobu života, ktorý ohrozuje vaše zdravie?

Rozvod

- Niekedy sa stáva, že manželia si z rôznych príčin prestanú rozumieť a manželstvo už neplní svoju spoločenskú úlohu. Súd ho na návrh jedného z manželov môže rozviesť...
- **Rozvod** = zákonný spôsob zániku manželstva
 - Súd musí rozhodnúť KOMU Z RODIČOV ZVERÍ DIEŤA (deti) DO OPATERY...

Poznámky

RODINA - je malá sociálna skupina tvorená aspoň jedným rodičom a dieťaťom.

Vzťahy medzi rodičmi a deťmi upravuje **Zákon o rodine**.

Ak manželstvo neplní svoju funkciu, súd ho **rozvedie** a deti zverí do opateru jednému z rodičov.

Ak si rodičia neplnia svoje základné povinnosti voči deťom, súd rozhodne o **náhradnej rodinnej výchove** (príbuzní, pestúnska starostlivosť, detský domov)

Každé dieťa má právo na starostlivosť a lásku svojich rodičov, zároveň povinnosťou dieťaťa je pomáhať rodičom v rámci svojich možností (domáce práce, príprava do školy)

Manželstvo v SR môžu uzatvárať osoby nad 18. rokov.

Doplňujúce informácie - zaujímavosti

Podmienky uzavretia manželstva:

- plnoletosť (18 rokov, s povolením súdu viac ako 16 rokov)
 - vzťah muža a ženy
 - písomná žiadosť na matrike v mieste trvalého bydliska jedného zo snúbencov
- doklady k žiadosti: rodný list, občiansky preukaz (pas – cudzinec), rozsudok o rozvode, úmrtný list
- verejný súhlas snúbencov, slávnostným spôsobom + 2 svedkovia

Spôsob uzatvorenia manželstva:

- a) **Úradný** – na matričnom úrade pred primátorom / starostom/ (poslancom)
- b) **Cirkevný** – pred orgánom registrovanej cirkvi, v kostole

Miesto – nemusí byť kostol, alebo štátny úrad

Práva a povinnosti manželov:

- ▣ Muž a žena majú rovnaké práva a povinnosti
- ▣ Sú povinní spolu žiť
- ▣ Byť si verní
- ▣ Vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť
- ▣ Pomáhať si
- ▣ Spoločne sa starať o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie
- ▣ Staráť sa o uspokojovanie potrieb rodiny – zabezpečiť bývanie, stravovanie, ošatenie, kultúrne potreby

Okolnosti vylúčujúce uzavretie manželstva:

- s maloletou osobou
- So ženatým mužom a vydatou ženou (bigamia = trestný čin)
- Medzi príbuznými (s potomkom, súrodencom, osvojenec a osvojiteľ)
- S osobou duševne postihnutou – s obmedzenou právnou spôsobilosťou

Zánik manželstva:

- 1) Smrťou jedného z manželov
- 2) Vyhlásením za mŕtveho
- 3) Rozvodom

Vzťahy medzi rodičmi a deťmi

Rodičovské práva a povinnosti:

- a) starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa
 - rodič je zákonný zástupca maloletého dieťaťa, lebo dieťaťa nemá spôsobilosť na právne úkony (podpisuje prihlášku do..., súhlas s operáciou ...)
- c) správa majetku maloletého dieťaťa

- Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia rovnako
- Pri neplnení môže **súd** rodičovské práva obmedziť alebo odobrať

Náhradná starostlivosť / 3 formy:

1. Zverenie dieťaťa **do osobnej starostlivosti**
 - Nárok na príspevok od štátu
2. **Pestúnska starostlivosť**
 - Zabezpečuje náhradné rodinné prostredie, majú nárok na príspevok od štátu, nemajú vyživovaciu povinnosť
3. **Ústavná starostlivosť**
 - Detský domov, profesionálna rodina, diagnostický ústav

Chovaj sa ku svojím rodičom tak, ako chceš, aby sa k tebe chovali tvoje deti.

Sokratés

